

Nr 5.

Ankom till Riksdagens kansli den 13 februari 1912 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande af lägenheter från förra korpralsbostället Öfra Ljungby nr 1 med Kiddön nr 1 i Göteborgs och Bohus län.

(1:a Afd.)

I en till Riksdagen den 22 december 1911 aflåten, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad proposition, nr 11, har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva, att till förra korpralsbostället $\frac{1}{2}$ mantal Öfra Ljungby nr 1 med $\frac{1}{4}$ mantal Kiddön nr 1 i Tanums socken af Göteborgs och Bohus län hörande torpen Granliden och Litorp äfvensom en obebyggd lägenhet å det så kallade Hamnelagsskiftet må med i statsrådsprotokollet närmare angifna områden enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i kungl. brefvet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder meddelade närmare bestämmelser från egendomen upplåtas, dock i fråga om berörda obebyggda lägenhet med hembuds rätt för Mathilda Magnusdotter.

Till berörda statsrådsprotokoll har departementschefen i detta ärende anfört följande.

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 10 saml. 3 häft. (Nr 3-6.) 2

»Vid en år 1910 å förra korpralsbostället $\frac{1}{2}$ mantal Öfra Ljungby nr 1 med $\frac{1}{4}$ mantal Kiddön nr 1 i Tanums socken af Göteborgs och Bohus län hållen arrendeuppskattning för uppgörande af förslag till utarrendering från den 14 mars 1913 af denna egendom, som lämnar mera än 600 kronor i årligt arrende, hafva uppskattningsmännen väckt fråga om försäljning af lägenheter från egendomen.

Med underdånigt utlåtande den 24 mars 1911 har domänstyrelsen underställt det väckta förslaget Kungl. Maj:ts nådiga pröfning och därvid öfverlämnat instrumentet öfver berörda uppskattning samt öfriga till ärendet hörande handlingar, däribland en år 1910 af extra landtmätaren K. H. Wahlgren öfver inägorna till egendomen upprättad karta.

Af dessa handlingar inhämtas, att egendomen, som är belägen 0.5 mil från Orrekläpps järnvägsstation, har en areal af 121 hektar 42.4 ar, däri emellertid icke inräknats området af fyra mindre öar i Saltsjön, hvilka hufvudsakligen bestode af kala berg.

Uppskattningsmännen hafva föreslagit, att två torp och en obebyggd lägenhet, samtliga belägna å det så kallade Hamnelagsskiftet, måtte med nedan upptagna arealer och värden från egendomen upplåtas:

Benämning	Ägofigurer å kartan	A r e a l			Salu- värde Kronor	Arrende- värde Kronor
		Har	Ar	Kvm		
torpet Granliden	372—399	1	36	54	440	20
torpet Litorp	400—466	4	41	44	1,840	80
den obebyggda lägenheten å Hamnelagsskiftet	326—354 och 356—371	1	54	47	600	30

Såsom skäl för försäljningen hafva uppskattningsmännen anført, att torpen Granliden och Litorp vore belägna på så stort afstånd från egendomens åbyggnader, att dagsverken från torpen ej vore att påräkna, samt att det obebyggda området å Hamnelagsskiftet ej med fördel kunde brukas tillsammans med hufvudgården.

Då åbyggnaderna å torpen ägdes af nuvarande innehafvarna af desamma och den obebyggda lägenheten sedan år 1879 innehades på arrende af Mathilda Magnusdotter, som ägde en fastighet inom Nedre Ljungby med åbyggnader omedelbart invid det af henne arrenderade områdets gräns, hafva uppskattningsmännen hemställt, att samtliga

brukningsdelarna måtte hembjudas nuvarande innehafvarna till inlösen mot åsatta saluvärden.

Som detta förslag, i hvad det afsåg Mathilda Magnusdotter, väl icke öfverensstämde med grunderna i nådiga kungörelsen den 31 december 1909 för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar, men den omständigheten, att de henne tillhöriga åbyggnaderna icke låge på det till försäljning föreslagna området utan på närliggande mark, icke syntes böra förhindra, att området försålles till henne, därest hon i öfrigt uppfyllde de villkor, som erfordrades för att blifva antagen till köpare af lägenhet, som afsåges i nämnda nådiga kungörelse, har domänstyrelsen låtit föranstalta om utredning i berörda hänseende, och framgår af denna utredning, att Mathilda Magnusdotter icke förut äger fastighet af den storlek, att en familj därå kan hafva sin bärgning, att hon är obemedlad, känd för arbetsamhet och hederlig vandel samt äger förutsättningar för drifvande af ett mindre jordbruk.

Såväl Kungl. Maj:ts befallningshafvande som domänstyrelsen hafva förklarat sig icke finna något att erinra mot uppskattningsmännens förslag om lägenheternas upplåtande, och hafva dessa myndigheter, hvad Mathilda Magnusdotter angår, hemställt, att utan hinder af bestämmelserna i ofvan nämnda kungörelse den obebyggda lägenheten måtte få hembjudas henne till inlösen.

För egen del synes mig någon invändning icke kunna göras mot det af uppskattningsmännen gjorda och af vederbörande myndigheter tillstyrkta förslaget till upplåtelse från nu ifrågavarande egendom. *Departements-
chefen.* Beträffande särskildt sättet för upplåtande af ofvan omförmälda obebyggda lägenhet, synes jämväl mig, på grund af hvad i ärendet blifvit upplyst, lämpligt, att densamma hembjudes Mathilda Magnusdotter till inlösen. Då emellertid hembud af obebyggda områden icke medgifvits i nu gällande grunder för egnahemsupplåtelse från kronoegendomar, läser Riksdagens samtycke till det nu ifrågasatta hembudet böra inhämtas.»

Mot de sålunda ifrågasatta jordupplåtelseerna har utskottet icke något att erinra. *Utskottet.* Beträffande sättet för upplåtelsen af lägenheten å Hamnelagsskiftet, medgifva, som departementschefen antydt, gällande grunder för egnahemsupplåtelse från kronoegendomar visserligen icke i afseende å denna lägenhet såsom obebyggd hembud, men då i detta särskilda fall den föreslagna hembudsrätten till lägenheten synes vara

väl grundad, har utskottet funnit sig böra biträda förslaget jämväl därutinnan.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts för-
varande proposition.

Stockholm den 13 februari 1912.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.
